

Dossier zwerfvuil

'Samen tegen zwerfvuil', de actie met de blauwe borden waarop een boer of enkele koeien vragen om geen afval achter te laten, is al aan haar derde jaargang toe. Een blikje is snel weggegooid, maar het blijft jaren liggen wanneer niemand het opruimt. Als een maaier het uiteenrukt, wordt het een wapen dat spijtig genoeg al het leven kostte aan te veel dieren. Dit voorjaar versterken Landelijke Gilden en Mooimakers deze inspanningen met een speciale actie voor een proper platteland. Via onze voorjaarsklassiekers zal die actie de nodige aandacht krijgen.

Stijn Veulemans uit Glabbeek

“Zwerfvuil kostte me mijn beste prijsbeest”

Stijn Veulemans is niet onbekend in de Belgische wit-blauwfokkerij. Samen met vader Gilbert runt hij in Glabbeek een vleesvee- en akkerbouwbedrijf met een traditie van genetica van een topkwaliteit. Vorig jaar moesten ze topkoe Ivoire van de Bareelhoeve afgeven als gevolg van metaal in het ruwvoer.

Nele Kempeneers

Wie Stijn niet kent van prijskampen uit de fokkerijwereld of als provinciaal voorzitter van CRV, kent hem misschien van zijn hoofdberoep bij het ILVO. Het wit-blauwe ras zit Stijn in het bloed, want zijn grootvader Paul was een van de voortrekkers die inzetten op de pure dikbilgenetica, in de tijd dat dubbeldoel nog populair was in Vlaanderen. Gilbert zette na de dood van zijn vader in '75 het bedrijf voort en bleef de genetica optimaliseren. Vandaag zit ook Stijn in hoeve Bareelhof en hij heeft dezelfde passie voor het ras. “We nemen geregeld deel aan prijskampen, met succes. Meer dan vijftig jaar aan kennis en sterke bloedlijnen zijn een groot voordeel. We mesten zelf geen dieren af, maar richten ons echt op de fokkerijverkoop, zowel genetisch materiaal als dieren.”

Hoe zie je de toekomst van het Belgisch wit-blauw evolueren?

“Dat is een moeilijke vraag. Het vleesgebruik is aan het dalen en de veehouders krijgen steeds meer kritiek in het klimaatdebat. Maar tegelijk is het Bel-

gisch wit-blauw het meest ecologische ras dat er bestaat. Het vlees is mager en smakelijk en de dieren zijn zeer productief. Vlaanderen heeft heel intensieve landbouw, hoge grondprijzen en weinig beschikbare ruimte. Ik vind dat je de meest economische dieren moet zetten op die waardevolle grond. In streken waar meer grasland ter beschikking is, zijn andere, meer extensieve rassen natuurlijk ook waardevol. Daarnaast is er een zeer grote vraag uit het buitenland naar genetica-producten van Belgisch wit-blauw. Ondanks de weinig motiverende reacties van bepaalde groepen en de media, denk ik dus dat er wel degelijk een toekomst is voor het ras.”

Vorig jaar moest je een van jullie toppers, Ivoire van de Bareelhoeve, afgeven. Dat was waarschijnlijk erg frustrerend.

“Inderdaad. Ivoire was 4,5 jaar oud en ze was op dat moment het beste dier van onze stal. Ze werd nationaal kampioen en bracht zeer goede nakomelingen voort. Vier daarvan werden zelfs in hetzelfde jaar kampioen. We merkten ▶

den niet van
nder afual.
HET
OPER?

KLEINE DAAD
GROOT RESULTAAT
VRIJGEMAKT

meteen dat er iets mis was: geen eetlust, blijven liggen, kreunen ... We zagen dat ze pijn had. We zijn met Ivoire nog naar de dierenkliniek in Merelbeke gereden, maar het mocht niet baten. Zelfs een antibioticakuur kon de ontsteking veroorzaakt door metaalstukjes in de darmen niet meer genezen. Het is een pijnlijke dood, want het metaal veroorzaakt abscessen en bloedingen in de ingewanden. De economische waarde van Ivoire is moeilijk te meten, want haar fokwaarde was heel groot. Het was trouwens niet de eerste keer dat we het meemaakten, want vijf jaar geleden verloren we al een koe, een maand voordat ze moest kalven.”

Heb je het zwerfvuilprobleem groter zien worden?

“Het wordt echt jaar na jaar erger. Ik weet niet precies waar het probleem zit. Nonchalance? Luiheid? Het is een feit dat we overal zwerfvuil zien, vooral in rustige wegjes en langs hoge bermen. Flesjes, blikjes, maar ook volle zakken met afval. Het is niet gemakkelijk om een schuldige aan te wijzen. Mensen wijzen vaak naar wielertoeristen, maar ik zie hen hier geen grote zakken vuil deponeren.”

Hoe kan je je dieren beschermen tegen afval in het ruwvoer?

“Net als veel landbouwers lopen wij alle kanten af om afval te rapen voordat we maaien, maar je bent nooit helemaal zeker dat er niets in het voeder terecht komt. Veel hakselaars hebben vandaag wel een detector voor metaal, maar dat is geen oplossing voor aluminium blikjes. Ik overweeg om bij de koeien via de slokdarm een magneet in de maag te brengen. Die trekt dan de ijzerdeeltjes aan, maar ook dat is geen oplossing voor aluminium.”

Wat is er nodig om sluikestorters wakker te schudden?

“Campagnes als die van Boerenbond en Landelijke Gilden in samenwerking met Mooimakers zijn zeker goed. De antizwerfvuilbordjes langs de weg maken voorbijgangers attent op de schade die zwerfvuil kan veroorzaken. Maar misschien moeten we mensen ook confronteren met de harde realiteit, zoals beelden van dieren die sterven door metaalstukjes in hun maag. Ook camera's op probleemplaatsen zouden kunnen helpen. Het probleem van het zwerfvuil is niet eenvoudig op te lossen, maar bewustwording is alvast een eerste stap.” ■

Stijn Veulemans runt samen met vader Gilbert het bedrijf (opgericht door de grootvader)

Glabbeek

Vleesvee en akkerbouw, 50 runderen Belgisch wit-blauw
Teelten: 35 hectare met tarwe, spelt, mais en grasland

© MARCO MERTEENS

Wat kan jij zelf doen?

Help mee om wandelaars en fietsers te sensibiliseren door enkele zwerfvuilbordjes op te hangen op strategische plaatsen. Surf naar www.boerenbond.be/zwerfvuil en laat ons weten hoeveel en welke bordjes je wilt (maximaal 5 per persoon). Je kunt bestellen zolang de voorraad strekt. De voorzitter of secretaris van je bedrijfsgilde geeft je een seintje zodra je de bestelde bordjes kunt afhalen, vermoedelijk eind april.

Ook de herbruikbare papieren draagtassen van Boerenbond, Landelijke Gilden en Mooimakers zijn opnieuw beschikbaar. Je kunt ze gebruiken in je hoeswinkel of op de markt. Zo dragen we allemaal ons steentje bij en verbruiken we minder plastic zakjes. Elke hoeswinkel kan 200 gratis draagtassen bestellen. Je betaalt alleen de verzendingskosten van 12 euro. Wees er snel bij, want de voorraad is beperkt. Bestellen kan via www.boerenbond.be/draagtas. Je leest daar ook hoe je dat aanpakt.

© MOOIMAKERS

Voorjaarsklassiekers sporen wielersfans aan om geen afval achter te laten

Samen met Johan Museeuw voor een proper platteland

'Een echte flandrien houdt het proper.' Heb je die slogan al gezien in de voorjaarsklassiekers? Landelijke Gilden gooit zich samen met Mooimakers in de strijd voor een proper platteland. Het Vlaamse wielerveerjaar is hun eerste actie dit jaar.

Patrick Dieleman

Wielerkampioen Johan Museeuw, de Leeuw van Vlaanderen, is het uithangbord voor de campagne. Tijdens een filmpje, dat je onder meer kunt bekijken op de Facebookpagina van Landelijke Gilden, vertelt Johan Museeuw dat hij bij zijn wedstrijden op veel mooie wegen gereden heeft, zoals op de kinderkoppen van de Koppenberg. Daar werd het filmpje opgenomen, maar ook daar streed hij mee in de voorste gele-

deren om de grondslag te leggen van zijn overwinningen in de Ronde van Vlaanderen in 1993, 1995 en 1998. Het verhaal van onze wielerkampioen hangt vast aan zijn wielertuien, niet alleen die van GB en later Mapei of Quick Step, maar ook aan de gele trui die hij in 1993 droeg in de Ronde van Frankrijk, zijn trui van Belgisch kampioen (1992 en 1996) en van wereldkampioen (1996). Museeuw vertelt dat hij toch ook nog de groene trui wil win- ▶

83

Na een wielervedstrijd komen er gemiddeld 83 stuks afval bij. Dat is gemiddeld 72% meer dan de situatie voor de wedstrijd.

39%

Na de wedstrijd wordt de omgeving schoongemaakt, maar toch blijft nog gemiddeld 39% van het afval achter.

4

Toeschouwers veroorzaken meer zwerfvuil dan de wielrenners. De renners zijn verantwoordelijk voor 4 stuks extra afval.

50%

Sigarettenpeuken vormen 50% van het extra afval.

© MOOIMAKERS

nen. Niet die van de *Tour*, maar die van 'winnaars die het parcours en het platteland netjes houden.' Je ziet ze op de foto hierboven, gemaakt tijdens de voorstelling van de actie bij de start van de E3 Binckbank Classic. Wil jij er ook eentje winnen? Dat kan via de Facebookpagina van Landelijke Gilden.

Het kan properder

In samenwerking met een aantal partners voerde Mooimakers afgelopen zomer een onderzoek uit naar de

impact van wielervedstrijden op zwerfvuil. Enkele belangrijke besluiten kan je zien hiernaast. We onthouden dat wedstrijdgebieden gemiddeld 72% meer afval te verwerken krijgen dan andere plaatsen op het platteland. Na de wedstrijd wordt er opgeruimd, maar toch blijft nog 39% van het afval achter. We moeten niet met de vinger naar de renners wijzen, want vooral de wielersfans zijn hiervoor verantwoordelijk. De helft van alle afval bestaat bijvoorbeeld uit sigarettenpeuken.

"We hebben met Landelijke Gilden dit initiatief op poten gezet" vertelt Bram Van Bossuyt, educatief medewerker bij Landelijke Gilden. "We zijn vertrokken van het idee dat we een plezant platteland willen, maar dat kan niet zonder een proper platteland. We werken al enkele jaren rond dat thema. Iedereen fietst en wandelt graag op het platteland, maar we doen dat het liefst op een proper platteland. Maar toch laten mensen er vuilnis achter, om zich nadien op andere locaties te ergeren aan mensen die hetzelfde doen. Vorig jaar hebben we tijdens de zomer drinkbussen uitgedeeld. Dit jaar wilden we fietsers en wandelaars al aanspreken in het begin van de lente." ■

© BRAM VAN BOSSUYT

Deze stropop stond vorige zondag langs het parcours van Gent-Wevelgem.

Bram Van Bossuyt

educatief medewerker
bram.van.bossuyt@landelijkegilden.be

Steun voor de zwerfvuilactie

Hoe reageren de mensen op het initiatief? Bram Van Bossuyt zegt dat ze alleen positieve reacties kregen. "Het leuke is dat er hier en daar al iets aan gedaan wordt. Met de organisatoren van de wielervedstrijden werden afspraken gemaakt over specifieke afvalzones voor de renners. De internationale wielervedstrijden UCI geeft bijvoorbeeld boetes aan renners die afval achterlaten buiten die zones. Veel steden en gemeenten ondersteunen dit keer de actie door affiches op te hangen bij wielervedstrijden of evenementen later dit jaar. Er zijn al meer dan 1500 affiches verspreid."

Een plezant platteland kan niet zonder een proper platteland.